

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2017

Foto: WINTER

Rädda Barnens ordförande Petra Brunila och vik verksamhetsledare Lotta Angergård tillsammans med SteelFMhjälpens radiopratare Peter "Boutros" Grönholm, André Karring och Fredrik Karlström och den check från insamlingen som överlämnats till Rädda Barnens barnfond

Rädda Barnen
Åland

Mission

Rädda Barnen kämpar för barns rättigheter, i syfte att omedelbart och varaktigt förbättra barns liv överallt i världen.

Vision

Rädda Barnen arbetar för en värld där man respekterar och värdesätter barn, lyssnar till barn och lär av dem, ger barn framtidstro och möjligheter.

Värderingar i vårt arbete

Ansvar Vi tar ansvar för att använda våra resurser effektivt och för att nå mätbara resultat. Vi hålls till svars gentemot givare, partners och framförallt barn.

Ambition Vi ställer höga krav på oss själva och på våra kollegor. Vi sätter högt ställda mål och är fast beslutna att förbättra kvaliteten i allt vi gör med och för barn.

Samarbetsvilja Vi respekterar och värdesätter varandra. Vi tar tillvara vår mångfald och arbetar med partners för att ytterligare stärka vår gemensamma förmåga att göra skillnad för barn i världen.

Kreativitet Vi är öppna för nya idéer och vågar satsa. Vi välkomnar förändring för att utveckla varaktiga lösningar med och för barn.

Integritet Vi strävar efter att uppträda på ett ärligt och föredömligt sätt. Vi sätter aldrig vårt anseende på spel. Vi agerar alltid utifrån barnets bästa.

Innehållsförteckning

Förord

1. Organisation
 - 1.1. Medlemmar
 - 1.2. Styrelse
 - 1.3. Personal
 - 1.4. Finansiering
 - 1.5. Insamlingsarbete
 - 1.6. Föreningsinformation och samarbeten
2. Verksamheter & projekt på Åland
 - 2.1. Lekterapi
 - 2.2. Föräldrar- och barngrupppen "Öppna förskolan"
 - 2.3. Barnens internet
 - 2.4. Barnkonventionsverksamhet
 - 2.5. Utvecklingsarbete inom barnskyddets område
 - 2.6. Utbildning och information
 - 2.7. Bidrag och stöd
3. Verksamheter & projekt i världen
 - 3.1. Katastrofbistånd
 - 3.2. Tjejgrupper i Litauen
4. Bilaga:

Matris med målsättningar, planerade åtgärder och förverkligande i förhållande till verksamhetsplanen 2017.

Förord

I slutet av år 2017 visade Åland en givmildhet och ett engagemang som gick utöver det vanliga. Ålänningar har förvisso en historia av att ta fram plånboken när nöden i världen kallar. Det har vi som förening sett vid insamlingar för Rädda Barnens arbete vid tsumanin år 2004 och barn på flykt år 2015. Resultatet från SteelFMhjälpen överraskade nog ändå oss alla och gör att den förtjänar att lyftas fram tidigt i denna verksamhetsberättelse. Radiokanalen valde att samarbeta med Rädda Barnen för att genom vår barnfond möjliggöra stöd för barn som lever i en ekonomiskt utsatt position där vardagsekonomin inte går ihop.

Den historiskt stora summan på totalt 67 339,84 € ger nu åter barnfonden en ekonomisk bas för det viktiga arbete som föreningen gör för dessa barnfamiljer. På Åland finns över 600 hushåll med barn som lever under den relativa fattigdomsgränsen (ÅSUB rapport 2014:7). Det påverkar både vuxna och barn vad gäller välbefinnande, hälsa, möjlighet att delta i samhället på olika nivåer och framtidsutsikter. Här har samhället ett stort ansvar för att säkerställa att alla barns rättigheter tillgodoses och Rädda Barnen vill vara en aktör som arbetar för att få hållbara lösningar för barnen. Det betyder att vi både jobbar med att hjälpa här och nu med direkt stöd till barnfamiljer, samtidigt som vi arbetar för långsiktiga förändringar för barn som lever i ekonomisk utsatthet.

Årets verksamhetsberättelse är en gedigen sammanställning över föreningens mångfacetterade verksamhet. Den visar på både bredd och djup i det barnrättsarbete som görs av föreningen, ofta i samarbete med fler aktörer för att skapa synergieffekter. Det är tillsammans som vi kan göra skillnad för – och *med* barn på Åland och i världen.

Rädda Barnen på Åland r.f.

Petra Brunila
Ordförande

Lotta Angergård
vik. verksamhetsledare

1. Organisation

1.1. Medlemmar

Ideella föreningar så som Rädda Barnen verkar tack vare det stöd som medlemmar, frivilliga och samhället ger i form av tid, engagemang och ekonomiska bidrag.

Medlemmarna är viktiga och kan agera ambassadörer för barns rättigheter både i små och stora sammanhang. Rädda Barnen upplever ett stort stöd för föreningens arbete. Det stödet finns både hos allmänheten och hos olika instanser som vi samarbetar med. Rädda Barnen hade vid årsskiftet 254 betalande medlemmar, vilket är en ökning gentemot 196 betalande medlemmar år 2016. Av de 254 betalande medlemmarna är 152 kvinnor och 42 män, därtill finns 60 betalande ungdomsmedlemmar (40 flickor och 20 pojkar).

1.2 Styrelse

I Rädda Barnens styrelse sitter personer med ett engagemang i frågor som rör barn. Föreningen har en uttalad målsättning att styrelsen ska vara jämställd och även har en bredd när det gäller exempelvis geografisk hemvist, yrkeskompetens, kunskapsområden, ålder. Genom en bred kompetensbas, mångfald och nätverk har vi större möjligheter att föreningens arbete når brett i det åländska samhället. Sedan år 2015 har föreningen aktivt tagit initiativ till att få en större variation när det gäller ålder. Valet av ungdomsrepresentanter (15–17 år) kan ses som en del i strävan att inkludera rättighetsbärarna i styrelsearbetet.

Ledamöter 2017

Ordförande Petra Brunila, vice ordförande Johanna Lang.

Ordinarie ledamöter: Anders Eriksson, Camilla Wiklund, Henrik Löthman, Jan-Erik Rask, Jeanette Ekström-Phanthong, Johanna Sporre Karlsson, Moa de Haas och Vilija Smeds.

Suppleanter: Bo Nygård, Maria Törnqvist, Solveig Tikander och Sven Sjöberg.

Ungdomsrepresentanter: Karolina Kinnunen och Blanca Husell.

Styrelsen har sammanträtt nio gånger och genomsnittsnärvaron vid mötena har varit drygt 11 ledamöter (variation mellan 10-14 personer). Erik Hemming, Gun-Marie Nyholm och Kerstin Wikgren agerade valberedning för valet av styrelse inför år 2018. Föreningens revisorer för verksamhetsåret är Magnus Lundberg GR och Sofia Sundell (verksamhetsgranskare). Suppleanter Erika Sjölund GR och Sixten Söderström GRM.

Stadgerevidering

På vårmötet gjordes en stadgerevidering i enlighet med det förslag som Rädda Barnen Finland arbetat fram.

Höst- och vårmöte

Föreningen höll sitt vårmöte i det nya Ungdomshuset Boost. I direkt anslutning till vårmötet presenterade Ung resurs rfs verksamhetsledare Marika "Mysan" Sundqvist föreningens verksamheter och en rundtur gjordes lokalerna. Sedan följde tre föreläsningar med den gemensamma frågeställningen "Hur stöder vi tillsammans utsatta barn och ungdomars skolgång?"

1. *Skolans betydelse för barn och ungdomar i utsatta livssituationer*

Janina Björni, projektansvarig Rädda Barnen på Åland r.f.

2. Ungdomslotsarnas arbete och stödet till den enskilda ungdomen

Sussie Åvik, ungdomslots Ung resurs r.f.

3. Samverkansmodellen och samtyckesblanketten som stöd för familjen och myndigheterna

Petra Brunila, konsult AdPetra Konsult

På föreningens höstmöte föreläste Phd Lidija Kolouh-Söderlund från Nordens välfärdscenter. Lidija hade under dagen medverkat i ett dialogmöte på temat barn och ungas psykiska ohälsa som Rädda Barnen stod värd för. På höstmötet delade hon med sig av sin kunskap kring barns psykiska ohälsa med fokus på stärkande, förebyggande och främjande faktorer.

1.3 Personal

Verksamheten år 2017 omfattade 5,2 tjänster: verksamhetsledare (100 procent), lekterapeut (80 procent), ledare vid Öppna Förskolan (58 procent), ansvarig för barnens internet (80 procent), ansvarig för barnkonventionsarbete (100 procent), projektansvarig för utvecklingsprojekt inom barnskyddets område (100 procent varav 50 procent barnskydd och 50 procent med särskilt fokus på familjevård inom barnskyddet). Föreningen har köpt in tjänster för informationsarbete och en städare har varit anställd på timbasis.

För fjärde året i rad anställde föreningen även sex ungdomar för en månads sommarjobb som barnkonventionspiloter (80 procent). Föreningen anlät även en studerande som sysselsättande resurs vid lekterapi under sommaren (en månad).

Ordinarie verksamhetsledare Janina Björni har varit tjänstledig under år 2017 för att leda utvecklingsprojektet inom barnskyddet. Under året har hon fortsättningsvis vikarierats av Lotta Angergård.

1.4 Finansiering

Penningautomatmedel

Rädda Barnen på Ålands verksamhet är i huvudsak finansierad med penningautomatmedel (PAF-bidrag) som söks på årlig bas. För år 2017 beviljades föreningen ett anslag på 288 000 €, för den ordinarie verksamheten (administration, lekterapi, Öppna förskolan, barnkonventionsarbete, barnens internet och utbildning och information) samt 35 000 € för arbetet med utvecklingsprojekt inom barnskydd.

Övrig finansiering via stöd

Sedan år 2015 är den finlandssvenska stiftelsen Bensow en ny finansiär för Rädda Barnen på Åland. Stiftelsen har beviljat 200 000 € fördelat på 50 000 € per år för främjande av familjehemsverksamhet med fokus på svenskspråkiga barn. Rädda Barnen ansöker årligen om föreningsbidrag från Mariehamns stad. År 2017 erhöll föreningen 748,97 €.

Övrig finansiering inkluderar medlems- och deltagaravgifter, hyres-, räntor och dividendsintäkter samt donationer till föreningen och specifika verksamheter.

1.5 Insamlingsarbete

År 2017 avslutades med en historisk insamling till förmån för Rädda Barnens barnfond. Radiokanalen SteelFM gjorden en åländsk version av "Musikhjälpen" och valde att oavkortat ge de insamlade medlen till vår barnfond. Insamlingen började den 4 december avslutades den 29-31 december med en 64 timmar lång direktsändning ifrån en tillfällig studio på torget som besöktes av ca 30 gäster och lika många artister/musiker. Vid presskonferensen den 3 januari 2018 redovisades 65 893 €, en summa som reviderats till 67 339,84 € då flera företag och privatpersoner betalade in efter den 3 januari då summeringen gjordes.

"I ett samhälle där BNP/capita ligger bland de högsta i världen och där arbetslösheten är den lägsta är det lätt att intala sig själv att alla har det bra. Det är väldigt lätt att blunda och förtränga att så inte är fallet. Våra sociala skyddsnät är fantastiska men trots det faller vissa barn emellan maskorna. År 2018 kommer fler av dessa barn, fler än någonsin, få sin livssituation lite bättre."

Citat från SteelFMhjälpens initiativtagare Fredrik Karlström blogg dagen efter att insamlingen avslutats.

Under året fortsatte Ålands musikinstituts insamling till barn på flykt i krigets Syrien. Totalt samlade ÅMI in 4026,23 € under läsåret 2016-2017. Ett fantastiskt engagemang där eleverna tillsammans med Rädda Barnen stod med sparbössor vid olika evenemang som ÅMI arrangerade. Under året har medel inkommit till hjälpverksamheten genom försäljning av gratulationskort, kondoleanser, julgåvokort, julhälsningar samt via öronmärkta inbetalningar till Rädda Barnens barnfond, Brennings fond och Matbanken. Nytt för i år har varit att gåvokort nu kan köpas direkt via Rädda Barnens hemsida. Detta lanserades vid julkortsförsäljningen och sidan kommer fortsättningsvis att uppdateras för att möjliggöra andra gåvokort och firande av högtider.

Fortsättningsvis har över 100 månadsgivare valt att varje månad betala in en varierande summa till föreningens verksamhet. Dessa inbetalningar utgör en viktig intäktskälla framför allt till den internationella verksamheten, men det finns även givare som genom månadsinbetalningar ger stöd till Barnfonden och Matbanken. Öronmärkta bidrag och insamlade medel går oavkortat till ändamålen.

1.6 Föreningsinformation och samarbeten

Information om föreningens verksamhet är av vikt både internt och externt för att tydligt visa vad olika bidragsgivares medel går till och vilka verksamheter som Rädda Barnen bedriver.

Sociala medier är nu den viktigaste kanalen för information för föreningen. Rädda Barnens hemsida, Facebooksida och Instagram uppdateras regelbundet. Följarna och aktiviteten ökar. Ett resultat av det ökade arbetet av och med rättighetsbärarna är att föreningen nu har Snapchat. Kontakten till föreningens medlemmar och månadsgivare har även i år skett traditionsenligt med medlems- och månadsgivarbrev som skickats ut på vår och höst. Brevet har innehållit aktualiteter och information om verksamheter. I november 2015 lanserades även ett digitalt nyhetsbrev som är öppet för alla att prenumerera på. Liksom tidigare år är samarbeten och samverkan med andra organisationer och parter en viktig del i föreningens verksamhet, vilket kan ses i anslutning till respektive

verksamhetsområde i denna verksamhetsberättelse. Föreningen är medlem i ABF Åland och bildningsförbundet arbetar aktivt för att få föreningar att samarbeta. Ett exempel på detta är de fortbildningsmöjligheter som Rädda Barnen tillsammans med ÅNOM, Regnbågsfyren, SKUNK och ABF Åland (huvudman) beviljats genom Erasmus+. Totalt 25 173 euro för projektet "Internationalisering tredje sektorn Åland" kommer att möjliggöra fortbildning för 24 personer från våra föreningar (personal/styrelse/annan) under två år.

Rädda Barnen har aktivt ställt sig bakom *Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland*. I arbetet för att ställa om Åland har föreningen varit en aktiv aktör både i eget arbete men också i det arbete som sker i nätverket *Bärkraft*. Föreningen ingår även i nätverket *Åland mot rasism*.

2. Verksamheter & projekt på Åland

2.1 Lekterapi

Lekterapi är ett väldokumenterat redskap som bevisligen minskar rädslan inför operationer och undersökningar samt främjar tillfrisknandet hos barn. Rädda Barnen på Åland har sedan 1970-talet en lekterapeut som arbetar vid Ålands centralsjukhus. Verksamheten har under årens lopp utvecklats till att omfatta både förberedande och bearbetande lekterapi förutom inslag av lek och sysselsättning.

Lekterapi och barnperspektiv under renovering

Under året har lekterapins bas *Lekpaviljongen* varit stängd på grund av renoveringen av Barn- & ungdomsenheten. Lekterapins verksamhet har istället funnits på två skilda delar av sjukhuset. Ett nytt arbetsrum med sjukhuslek skapades under renoveringstiden där lekterapin under året tagit emot ett stort antal barn som kommit för förberedelse inför olika undersökningar och ingrepp. Hit har även barn som varit rädda för sprutor, blodprover samt flertalet barn med en stor sjukvårdsrädsla kommit. I lekterapirummet byggdes en lekfull sjukhusmiljö upp där barnen tillsammans med lekterapeuten på individuella sätt arbetat för att förbereda och minska rädslor. Ett arbete som i de flesta fall ger ett gott resultat med tryggare och mindre rädda barn och familjer inom sjukvården.

”Det är fantastiskt att se hur man med tålmod och målmedvetenhet kan hjälpa familjer och barn som kämpat i många år med kronisk sjukdom och med den ofta rädslalångest inför exempelvis blodprovstagning/injektioner. Att se barnens glädje och stolthet när de slutligen lyckats är en fantastisk känsla för samtliga inblandade.”

Linda Ehn, Rädda Barnens lekterapeut om lekterapins möjligheter

Samarbete för barnets bästa

När ett barn kommer till lekterapin på remiss från läkare eller rådgivningspersonal, träffar lekterapeuten barnet och familjen för att göra en bedömning av behovet och gör därefter upp en plan för hur en på bästa sätt kan hjälpa barnet. Varje enskilt möte ger upphov till olika arbetssätt och metoder. Lekterapin arbetar i nära samarbete med de berörda instanser där barnets vård sedan ska fortgå. Sköterskor, läkare, hälsovårdare, laboratoriet, röntgenavdelningen, öron-näsa-halskliniken, ögonkliniken och operationsavdelningen, tandvården samt ibland även onkologiska är enheter inom ÅHS som lekterapin samarbetar med för att göra det bästa för barnen. Lekterapeuten ingår även i ett ”Ät-team” tillsammans med läkare, sjuksköterskor, talterapeut samt dietister. Teamet arbetar med barn som av olika orsaker har ätsvårigheter från tidig ålder. Lekterapeuten medverkar som pedagog i planeringen inför barnens vård och deltar i behandling både på sjukhuset men även vid dagis- och hembesök.

Utvecklande av pedagogiskt material

Ett ständigt pågående arbete för lekterapeuten är att tillverka och förnya material som används vid förberedelser. Under året har användandet av iPads fortsatt att öka i lekterapi och nya filmer av olika undersökningar har spelats in i förberedande syfte. Vidare har även nytt bildmaterial i syfte att underlätta vardagen för barnfamiljer som har svårigheter i hemmet tagits fram, vilket har blivit en stor del av lekterapins arbetsuppgifter. Utgående från Ben Furmans ”Jag Kan-pedagogik” som är en arbetsmetod för att få barn att komma

över olika svårigheter i vardagslivet, deltar lekterapeuten på möten tillsammans med läkare, familj, skola och/eller dagis. Där är lekterapeuten ansvarig för att utforma och tillverka planscher och material som görs individuellt till varje barn.

Åter i lekpaviljongen

I slutet av året har en stor del av arbetstiden gått åt till att återställa lekpaviljongen till ett fint barnvänligt skick med en inbjudande lekmiljö. Nu kan barn och familjer återigen njuta av ett besök i paviljongen innan eller efter sitt läkarbesök och ineliggande patienter kan umgås i en härligt inspirerande miljö för att skingra tankarna från en annars kanske jobbig sjukdom och sjukhusvistelse. Planen för den nya utelekplatsen som Rädda Barnen tillsammans med Ålands barnfond arbetat för är fastställd och ska under år 2018 verkställas så att barn och familjer också får tillgång till en inspirerande utemiljö.

Många besökare

Under året har lekterapeuten haft närmare 250 inbokade besökt för förberedelse eller bearbetning. Förutom dessa besök träffar lekterapeuten ineliggande barn och deras syskon vid behov. Dagligen besöker uppemot 25 barn sköterske- och läkarmottagningen och dessa barn kommer och går i lekpaviljongen under dagen för pyssel, lek och spel.

Linda Ehn har under året arbetat 80 procent som lekterapeut. Under sommaren bemannades lekterapin av studerande Moa Mansnerus som sysselsättande resurs.

2.2 Föräldrar och barngruppen ”Öppna förskolan”

Föräldra- och barngruppen ”Öppna förskolan” är en samlingspunkt för barn och föräldrar som är hemma på dagarna. Barnen träffar andra barn för att leka och föräldrarna träffar andra vuxna. Här kan man samlas och umgås och ingen föranmälan behövs. Verksamheten består av pyssel, sång och social närvaro, under ledning av öppna förskolans ledare Gunilla Ekqvist. Deltagarna kan komma när de vill mellan 9.30-12.30 på vardagar. Majoriteten av de som besöker verksamheten är barn under 3 år, men äldre barn är också välkomna.

”En guldkant i vardagen! Jag har fått ett mycket större socialt liv tack vare ÖF. Vill man så finns det möjlighet att dela med sig och ta del av andras erfarenheter kring livet som förälder. Jag har tex. fått många bra tips kring uppfostran, matlagning eller bara pyst ut lite frustration kring sömnlöshet osv. Att vara ute och leka med flera andra barn och vuxna är mycket roligare än att stå och frysa ensam i en park.”

Deltagare på Öppna förskolan

Välbefinnande och nätverk

Verksamheten har som syfte att värna om småbarnsföräldrars psykiska välbefinnande och erbjuda föräldrarna ett forum för vuxenkontakt. Barnen gagnas både i och med kontakten till andra barn samt genom att föräldrarna kan utbyta erfarenhet och idéer och på så sätt utvecklas i föräldrarollen. Öppna förskolan kompletterar kommunens barnomsorg genom att den huvudsakligen baseras på att föräldrarna ansvarar för sitt eget barn och hela tiden är närvarande.

Öppna förskolans verksamhet har under året strävat att följa skolåret, med vissa undantag, och har haft uppehåll under jul- och sommarledigheterna. Höstterminen inleddes i mitten av augusti med några veckors utomhusverksamhet i lekparken på Ljungvägen. Därefter har vi haft inomhusverksamhet i lokalen på Norragatan 24, tisdagar, onsdagar

och torsdagar och utevistelse måndagar och fredagar. Under december, januari och februari har vi haft enbart inomhusverksamhet.

Deltagare

Liksom tidigare år har föreningen tagit en deltagaravgift om 40 euro per termin, med möjlighet för avgiftsfritt deltagande i vissa fall. Under år 2017 betalade 87 familjer deltagaravgift (detta kan jämföras med 71 familjer år 2016). I medeltal deltog dock ett lägre antal barn per dag i verksamheten drygt åtta jämfört med 14 barn år 2016 och elva år 2015. Av dessa var i snitt drygt tre flickor och knappt fem pojkar. Information om verksamheten sprids sedan år 2014 även på engelska. Arbetet med att inkludera fler inflyttade familjer i verksamheten har påbörjats. I januari 2017 gjorde en studerande från Medis sin språkpraktik på Öppna förskolan. Under år 2017 genomfördes en enkät för att få underlag till utvecklande av verksamheten.

2.3 Barnens internet

Barns internet- och medieanvändning är övervägande positivt. För att fortsättningsvis upprätthålla en trygg och sund internet- och medieanvändning krävs dock att både barn och vuxna får tillgång till de verktyg och strategier som behövs för att vara aktiva medborgare i vårt digitala samhälle. Barnens internet erbjuder fortsättningsvis en omfattande uppsökande verksamhet, vars huvudsyfte är att förmedla information, kunskap och föra dialog med barn och vuxna. Dan Sundqvist har under året arbetat 80 procent som ansvarig för Barnens internet.

Skolbesök och föreläsningar

Barnens internet har under året 2017 erbjudit alla åländska grundskolor lektioner (främst till årskurserna 2, 4 och 6) om sund och säker internet- och medieanvändning. Uppföljning har gjorts i de klasser som tidigare har haft besök av Barnens internet men även nya klasser har fått information om och möjligheten att diskutera frågor rörande barns digitala vardag. Barnens internet har även föreläst för elever på Ålands gymnasiums program för samhälls- och sociala sektorn. Totalt har verksamheten hållit fler än 75 lektioner och besökt 18 av landskapets lågstadieskolor (Sottungas elever inkludera vid besökte hos Föglö skola), därigenom har verksamheten mött ca 850 elever.

Verksamheten har även besökt och föreläst på föräldramöten; fem föreläsningar för föräldrar som har barn på daghem (totalt ca 120 föräldrar) och åtta föreläsningar för föräldrar som har barn i grundskolan (totalt ca 280 föräldrar). Föreläsningarna för föräldrarna har behandlat barns digitala vardag (bl.a. digitalt spelande, sociala medier, utsatthet på internet) och hur man som förälder blir mera delaktig i sitt barns digitala liv. Utöver föreläsningarna och lektionerna har Barnens internet även upprätthållit aktuell information och rapporter på Rädda Barnens hemsida. Detta i ett led att ytterligare ge barn och vuxna verktyg för att känna sig trygga i deras internetvanor och medieanvändning.

Nätverk och samarbeten

Under året har verksamheten samarbetat med flera olika aktörer på Åland. Samarbeten har utmynnat i olika evenemang som fokuserat på informationsspridning och kunskapsbildning kring barns digitala vardag.

- Nätmobbningsgruppen, bestående av Barnens internet, Datainspektionen, Folkhälsan, Fältarna, polis och personal från Ålands grund- och gymnasieskolor, har under året fått tillökning till gruppen av Mariehamns stads ungdomsarbetare. Nätmobbningsgruppen ändrade sin plan för året och valde att inte genomföra evenemanget "Nyfiken på nätet", som riktar sig till föräldrar, eftersom det har varit lågt deltagarantal under de senaste åren. Gruppen har istället fokuserat på att utveckla nya metoder för att nå föräldrar och stärka dem i deras roll. Här har Mariehamns stads nya hemsida varit en del.
- Barnens internet har under år 2017 haft många samarbeten med ABF och Skunk. Samarbetena har utmynnat i flera föreläsningar om barns digitala vardag. Under våren bjöd föreningarna in Juha Kiviniemi från Verke att föreläsa om digitalt ungdomsarbete. Ett samarbete mellan Barnens internet och Skunk (projektet Ribs) utmynnade i att fem tjejer från Sverige kom och föreläste om utsatthet på nätet. Föreläsningarna hölls för högstadieselever i Kyrkby högstadieskola och Övernäs högstadieskola.

"Vi kanske inte kan få stopp på [nät]mobbingen, men vi kan få stopp på tystnaden kring den!"

Ung föreläsare från Sverige om mobbing och vad vi alla kan göra

Expertgrupper med barn

I arbetet att aktivt inkludera och höra barn har Barnens internet fortsatt med sina expertgrupper med barn. Expertgruppernas uppgift är att dela med sig av sina erfarenheter och kunskaper om internet- och medieanvändning och på så vis bidra till att öka kunskapen om barns digitala vardag för både föräldrar och andra professionella som möter med barn. Under året har Barnens internet träffat tre expertgrupper från tre olika åländska skolor.

"Den som har GTA V är kungen på skolan... Då vill alla komma hem till en, spela och äta popcorn."

Barn i expertgruppen i diskussion om GTA V.

Skolfred

Med Folkhälsan på Åland som huvudarrangör samarbetar Rädda Barnen med utbildningsbyrån och grundskolorna i landskapet för skolfred på Åland. Under begreppet *Skolfred* samlar organisationerna insatser och stödåtgärder till skolorna i arbetet mot att förebygga mobbing samt främja tolerans och respekt. År 2016 ändrades konceptet för Skolfred och i det nya konceptet arbetar skolorna själva med temat för skolfreden, dokumenterar det och rapporterar arbetet till Folkhälsan eller Rädda Barnen. Genom lottning utsågs två vinnare av den åländska skolfreden 2016–2017: klass 7B i Godby högstadieskola och klass 3C i Vikingaåsens skola. Klasserna bjöds på en dagsseglats med galeasen Albanus till Rödhamn. Temat för läsåret 2017–18 är *100 gånger vår skola - Rätt att drömma, rätt att vara den du är* och följer samma tema som i övriga Finland.

Enskilt stöd

Verksamheten har under året erbjudit allmänt stöd åt barn och vuxna i frågor som berör barns internet- och medieanvändning. Ett fåtal skolor har fått handledning och råd för att genomföra olika evenemang och aktiviteter för att motverka problematik kopplad till barns digitala vardag.

Övriga nämnvärda aktiviteter

- Under året har Barnens internet kartlagt åländska barns digitala vanor. Kartläggningen finns sammanfattad i rapporten *Digitala medier. Barn på Åland 2017 : Enkätundersökning i årskurs 4–6* som gjordes i samarbete med Ålands landskapsregerings Utbildningsbyrå.
- Hösten år 2017 har Barnens internet och Barnkonventionsansvariga bistått Övernäs skola i deras arbete med att ta fram en handlingsplan mot sexuella trakasserier. Handlingsplanen presenteras under år 2018.
- Ålands landskapsregering omnämner Barnens internets arbete i deras utlåtande till Finlands utrikesministeriet gällande Europarådets konvention om skydd för barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp (Lanzarote konventionen). I Finlands utlåtande till Europarådet omnämns Rädda Barnen på Ålands arbete med flera referenser till Barnens internets dagliga arbete på Åland.

“Barnens internet” (Children’s internet) programme in Åland [...] The organisation undertakes school visits and organises information events directed at both children and adults. Their activities are primarily directed at basic school children although some work is also carried out with children who have entered secondary education.”

Citat från Finlands svar till Europarådet (sid. 3-4) där Rädda Barnens verksamhet omnämns

2.4 Barnkonventionsverksamhet

Alla barn under 18 år har egna mänskliga rättigheter och alla barn som uppehåller sig på Åland har rätt att få sina grundläggande mänskliga behov tillgodosedda. Rädda Barnen har noterat att det idag finns ett stort behov av att stärka medvetandet och kunskapen om barns rättigheter på Åland. Både vad gäller de som är skyldiga att tillgodose rättigheterna (t.ex. kommuner) och hos barn och unga själva. Arbetet med att stärka medvetandet kring Barnkonventionen, vidareutveckla verktyg och metoder för att bättre inkludera barn och unga är centralt när man arbetar med barnrättsfrågor. Mot den bakgrunden har Rädda Barnen en särskild barnkonventionsansvarig. Arbetet är en del i föreningens ordinarie verksamhet från och med år 2015.

Under året som gått har det varit personalbyte på posten som ansvarig för barnkonventionsverksamheten. Vikarie Marika Harju slutade i februari och Danielle Lindholm kom tillbaka från föräldraledighet i augusti. Tjänsten har delvis varit vakant men Dan Sundqvist har arbetat med föreningens arbete med att stärka rättighetsbärarna och Danielle har arbetat timmar i verksamheten.

Barnkonsekvensanalys i landskapsförvaltningen

Barnkonsekvensanalys som begrepp är idag känt på Åland och lyfts av beslutsfattare på både kommunal och landskapsnivå. Utmaningen har varit, och är, att förankra metoden inom respektive förvaltning. Under senare delen av år 2017 har Rädda Barnen fått möjligheten att på ett organiserat sätt bistå landskapsförvaltningens vid genomförandet av en barnkonsekvensanalys. Detta i samband med den fortsatta processen för att revidera grundskolelagen. Under hösten inleddes ett samarbete med Rädda Barnens barnkonventionsansvarig, ett samarbete som innebar att Danielle Lindholm fick i uppdrag att påbörja arbetet med en analys samtidigt som rekryteringen av en ny överinspektör pågick. Ett trettiotal sakkunniga, barn, ungdomar och vårdnadshavare har under höst och

vinter hörts och samarbetet med landskapsförvaltningen kommer att fortsätta även nästa år.

Barnkonventionens dag

Barnkonventionens dag ordnades i år i grundskolelagens tecken. I samarbete med landskapsförvaltningens utbildnings- och kulturavdelning arrangerades ett hörande på Alandica om lagen dit samtliga elevrådsrepresentanter bjöds in. Eleverna diskuterade ämnen så som trygghet i skolan, delaktighet och hälsa och var mycket uppskattat. Resultatet från hörandet blir en del av förvaltningens utförande av en barnkonsekvensanalys.

Utbildning och information

Under hösten har Rädda Barnens barnkonventionsansvarig haft möjlighet att stödja Övernäs skola i sitt arbete med att utarbeta en handlingsplan mot trakasserier. Diskussioner har också inletts med Mariehamns stad om samarbete för att utbilda personalen om Barnkonventionens innebörd för förvaltningen. Föreningen har också i samarbete mellan Rädda Barnen Sverige och Ålands idrott genomfört två High five-utbildningar för idrottsföreningar där de fått stöd och hjälp med att utarbeta handlingsplaner för att skapa förutsättningar för en trygg idrott som är fri från mobbning, kränkningar och diskriminering.

Ungdomsarbete och stärkande av rättighetsbärarna

En del av barnkonventionsansvarigas uppdrag är även att stärka rättighetsbärarna. Detta sker i varierande form och här är föreningen en möjliggörare, en katalysator eller en inspiratör för barn och unga att känna till sina egna rättigheter och använda sig av dem. Möjligheten för fler unga att representera Rädda Barnen och ge inspel i den offentliga diskussionen har givits under året, bland annat har Blanca Husell hållit anföranden vid *Forum för samhällsutveckling*, ungdomsgruppen ansvarade för Rädda Barnens medverkan vid årets Prideparad, Karolina Kinnunen och Blanca Husell medverkade vid *Nordic Cooperations education and networking winter camp* en mötesplats för unga Rädda Barnen-representanter från hela Norden, Karolina Kinnunen, Blanca Husell och Elida Westmark representerade Åland vid RBUFs barnrättskongress, Linus Höglund representerade Rädda Barnen vid jämställdhetskonferensen *YouthEQ* och Moa de Haas och Natalie Häggblom medverkade i samarbete med SKUNK vid Ersamus+ seminariet *Step Forward* i Grekland. Dan Sundqvist representerade Åland och Rädda Barnen vid Nordiska ministerrådets möte *Nordic network for national youth councils on the Sustainable Development Goals*. Samarbete med myndigheter, andra föreningar och med skolor har givit värdefull kunskap och inspiration.

”Det var en mysig stämning på lägret vilket gjorde att vi kunde utan problem föra fram våra åsikter när vi diskuterade. Men det allra roligaste var nog när alla fick presentera sin egen organisation och vad de specialiserar sig på, där fick vi mycket inspiration om vad vi skulle kunna göra på Åland.”

Karolina Kinnunen och Blanca Husell om vistelsen på *Nordic Cooperations education and networking winter camp*.

Rädda Barnens Barnkonventionspiloter 2017

Det är fjärde gången som Rädda Barnen på Åland erbjuder sex ungdomar sommarjobb i föreningen. Årets barnkonventionspiloter var Rukiya Benn, Ian Ekholm, Ia Eklund, Natalie

Fagerlund, Klara Holm och Linus Höglund som arbetade hos oss under perioden 12 juni-7 juli. Uppdraget var att på olika sätt sprida information om Barnkonventionen. För tredje året genomfördes workshops om Barnkonventionen, normkritik och åldersmaktsordning som en del av rekryteringsprocessen och för att möjliggöra för fler unga att stärka medvetandet om sina rättigheter. Rädda Barnens unga utbildare höll i workshoppen som var uppskattade av de drygt 30 deltagarna.

Årets piloter valde blanda annat att fördjupade sig i revideringen av grundskolelagen, ordna aktiviteter för barn och ungdomar samt spela in en egen podcast. Sex avsnitt spelades in där barnkonventionspiloterna diskuterar allt från Barnkonventionen till ungdomars förhållningssätt till internet. Under hösten sände Ålands radio delar av poddarna i anslutning till ett reportage.

Rädda Barnens Ungdomskaffe

Under år 2016 valde Rädda Barnen på initiativ av det årets Barnkonventionspiloter att starta "Rädda Barnens Ungdomskaffe", en satsning som har gjort att det nu finns en kärna av aktiva ungdomar i föreningen. Kaffet arrangeras en gång i månaden tillsammans med ett värdpar där ungdomarna själva är med och bestämmer temat. Under år 2017 har kaffet haft flera intressanta föreläsare och teman. Ett axplock av dessa teman är barn i religiösa sekter, maskulinitet och könsnormer i samhället, (nät)mobbing. Upplägget har varit väl omttyckt bland ungdomarna och nya träffar är planerade för år 2018.

ReGeneration 2030 – unga arbetar för en hållbar värld

Under året har Dan Sundqvist blivit vald att representera Rädda Barnen på Åland r.f. i styrgruppen för ReGeneration 2030. ReGeneration 2030 kommer att hålla sitt första årligen återkommande möte på Åland under sensommaren 2018. Syftet är att föra samman engagerade ungdomar och unga vuxna att diskutera hållbarhetsfrågor med utgångspunkt från FN:s Agenda 2030.

Mötesplats på Rockoff

Rädda Barnens ungdomsgrupp satte upp en möteplats eller safe place i Mariehamn tre av Rockoffkvällarna. Idén var att bidra till en tryggare festivalstämning genom att skapa en mötesplats för unga. Ett tält sattes upp vid Esplanaden längst upp mot Torggatan utgjorde navet för mötesplatsen och där fanns både ungdomar och vuxna från Rädda Barnen. Initiativtagarna Karolina Kinnunen, Blanca Husell, Elida Westmark, Julia Danielsson, Amanda Fagerström och Agnes Lundell konstaterade att de sett ett behov av att ha en plats där du kan bestämma mötespunkt samt umgås med vänner under Rockoff utan influensen av alkohol och genomfördes således denna uppskattade aktivitet som även uppmärksammades i en ledare i tidningen. På plats fanns även gratis ansiktsmålning för de yngre barnen och en sparbössa så att den som ville kunde ge ett bidrag till Rädda Barnens arbete i Östra Afrika. Ungdomsgruppen ville också stämma av hur besökarna upplever tryggheten i Mariehamn och genomförde en trygghetsundersökning bland besökarna.

Utbildare i normkritik och åldersmaktsordning

Tack vare våra unga utbildare på området normkritik och åldersmaktsordning har två utbildningar genomförts för Pafs personal och för Ålands handikappförbunds personal. Utbildarna har också dragit den workshop som anordnades i anslutning till rekryteringen

av barnkonventionspiloterna.

Planering för år 2018

Under hösten har planering av en ny kurssatsning påbörjats med målsättningen att ge fler ungdomar verktyg att bedriva eget påverkansarbete med stöd av Barnkonventionen och Ålands hållbarhetsagenda. Tanken är att genomföra satsningen under våren 2018. Rädda Barnen har också tagit initiativet till en gemensam ungdomsträff för unga engagerade i föreningslivet.

2.5 Utvecklingsarbete inom barnskyddets områden

På Rädda Barnen möter vi i vårt arbete dagligen utsatta barn och deras familjer. Vi möter också vuxna som arbetar nära barnen och vuxna som ställer upp frivilligt för att hjälpa utsatta barn. Vi ser myndigheter som arbetar hårt för att räcka till, men vi ser också att akuta lagstadgade uppgifter måste prioriteras och att de övergripande, mer otydliga i sin adressering, får vänta.

Mot den bakgrunden inleddes utvecklingsarbete inom barnskydd i maj år 2014 under ledning av projektansvariga Janina Björni med finansiering av PAF-medel. Föreningen beviljades från och med januari 2015 stöd från stiftelsen Bensow för familjehemsverksamheten i projektet. Rädda Barnen genomför nu två separata halvtidsprojekt "Utvecklingsarbete inom barnskyddets område" och "Främjande av familjehemsverksamhet". Projektområdena kompletterar varandra och ger ökade möjligheter till ett mer långsiktigt arbete.

2.5.1 Utvecklingsarbete inom barnskyddet

Stöd och komplement till offentliga sektorn

Syftet med vårt utvecklingsarbete inom barnskyddet är att komplettera de offentliga resurserna genom att se utvecklingsmöjligheter för frågor som berör hela landskapet. De övergripande målsättningarna har varit att göra barnets perspektiv synligt, främja barnets rättigheter och öka barnets delaktighet.

Oro för ett barn

En del vuxna har enligt barnskyddslagen en skyldighet att göra en anmälan till sociala myndigheterna (barnskyddet) då de i sin yrkesroll eller i ett förtroendeuppdrag är oroliga för att ett barn far illa. Alla andra, vuxna som barn, har samma rätt och möjlighet att kontakta barnskyddet om man är orolig för att ett barn inte har det bra. För att öka kunskapen om barns utsatthet och om barnskyddets arbete, sänka tröskeln och minska rädslor för att förvärra barnets situation har projektet gjort ett aktivt informationsarbete kring anmälningsplikt och anmälningsmöjlighet samt barnskyddets roll och syfte. Detta har huvudsakligen skett i form av föreläsningar till personalgrupper enligt önskemål, t ex daghem, ÅHS och Ung resurs ungdomsnätverk. Arbetet har skett enskilt eller i samarbete med föreningens övriga arbete och andra aktörer.

De barn och deras familjer som behöver samhällets hjälp och stöd för att barnet ska få sina behov tillgodosedda har rätt till jämlik service. Projektet har aktivt samarbetat med Sandra Rasmussen i hennes arbete med en samverkansmodell för myndigheter i barnskyddsarbetet. Projektet har också aktivt tagit ställning och arbetat för ett enat barnskydd på Åland.

”För mig skulle det ha varit viktigt att någon vuxen skulle ha tagit min berättelse på allvar, att någon skulle ha reagerat och talat om för mig hur fel det jag varit med om är. Det att vuxna blundar är värre än det man blivit utsatt för.”

En deltagare på föreläsning om *Oro för ett barn* ger positiv feedback på att anmälningsplikten lyfts fram och diskuteras.

Barns rätt som anhöriga

När barnets föräldrar eller andra vuxna som har hand om barnet är sjuka eller lever i en utsatt situation påverkar det alltid barnet. Under året har projektet haft fokus på separerande och separerade föräldrars viktiga uppgift som samarbetspartners i alla frågor som rör barnet. Samhället har en skyldighet att ge föräldrarna tidigt stöd i syfte att förebygga fördjupade vårdnads- och umgängeskonflikter, men det finns ett behov av större tydlighet i hur detta kan förverkligas utifrån barnets bästa. Projektet har valt att introducera arbetsmodellen *Samarbetssamtal* och tillsammans med barnatillsyningsmän och andra berörda fundera på förutsättningarna för tillämpningen av den på Åland. Uppdaterat och anpassat material har tagits fram.

Samarbetssamtal riktar sig till föräldrar som håller på att separera eller har separerat och som behöver stöd i sitt samarbete i de frågor som rör barnet. Arbetsmodellen har barnet i fokus, utgår ifrån barnets bästa och barnets behov. I modellen är barnets möjlighet till delaktighet en viktig faktor.

Inför sommaren 2017 inledde projektet tillsammans med en högskolepraktikant, och i samarbete med andra berörda organisationer och myndigheter, ett intensivt arbete för att rekrytera barn och ungdomar till USM r.f.s läger SE MEJ. Lägerverksamheten riktar sig till barn som har missbruk eller psykisk ohälsa i familjen. Lägerets syfte är att avlasta barnet ansvaret, ge kunskap, roliga erfarenheter och en möjlighet att träffa andra med liknande erfarenheter. På lägret som ordnades på Gregersö, Åland, deltog 20 österbottniska och 6 åländska barn. Föreningen ser ett stort behov av dylik verksamhet på Åland och vi känner oss stärkta av att deltagarnas feedback genomgående var mycket positiv.

Barnets rätt till delaktighet

Projektet har följt utvecklingen och aktivt engagerat sig i frågor som rör intressebevakningen. Enligt Barnkonventionen har alla barn rätt att vara delaktiga i ärenden som rör dem själva. Det betyder att, utifrån barnets utvecklingsnivå, ska barnet få information det kan förstå och barnets åsikter ska lyftas fram och beaktas. I de fall när barnets vårdnadshavare, oftast föräldrar, inte kan vara den som neutralt för fram barnets åsikt (ensam eller tillsammans med barnet) har barn som är barnskyddsklienter eller brottsoffer rätt till en annan vuxen som för deras talan, en annan *intressebevakare*. I det enskilda barnets fall kan den vuxna person som får den uppgiften spela en väldigt viktig roll.

Tidigt stöd och frivilliga som mår bra

När barnet är klient inom barnskyddet är stödperson och stödfamilj en betydelsefull frivillig stödåtgärd. Projektet har förmedlat stödpersoner och stödfamiljer till kommunerna, men kan konstatera att situationen är beklämmande då behovet stort överskrider utbudet. Ett krafttag för att rekrytera nya frivilliga är nödvändigt och projektet har påbörjat planeringen. För att bidra till att stärka och utveckla stödverksamheten, som organiseras separat av de olika barnskydden, har projektet möjliggjort för blivande stödfamiljer att delta i nätverksträffar inom familjevårdsprojektet.

2.5.2 Främjande av familjehemsverksamhet

Barn som inte av olika anledningar kan bo hemma ska enligt lagen i första hand bo i ett familjehem. Ett familjehem är ett ”vanligt” hem som fått förberedelse för att kunna förstå barnets särskilda situation och utvärdera sin egen förmåga att stöda barnet. Familjehem kallas också fosterhem. Sociala myndigheter i kommunerna har ett stort ansvar då det gäller de här barnens rätt till en trygg barndom (vardag) och en hållbar framtid.

Rädda Barnen inledde, med finansiering från stiftelsen Bensow, i januari år 2015 en fördjupad fyraårig satsning på att utveckla och implementera åtgärder som ska bidra till en mer kvalitativ och långsiktigt hållbar familjehemsverksamhet på Åland. Projektet har stark fokus på det svenska språket och ett kunskapsutbyte och samarbete sker även med andra aktörer utanför Åland. Verksamhetsåret 2017 var projektets tredje år.

Utbildning – en förutsättning för hållbar utveckling

Rädda Barnen har genom projektet slutit avtal med samtliga 16 kommuner på Åland om utbildning och stöd inom barnskyddets familjevård för perioden 1.1.2017 – 31.5.2018. Under år 2017 har en PRIDE *Förberedande utbildning* (för personer intresserade av familjevård och adoption) genomförts, en *Stödpelare utbildning* för familjevårdare (som redan har ett barn placerat i hemmet, men som inte fått utbildning tidigare) och socialarbetare genomförts och en familjeanpassad *Stödpelare utbildning* startats upp. Den förberedande utbildningen ingår i avtalet med samtliga kommuner medan Stödpelare utbildningarna beställs och bekostas av enskilda kommuner enligt behov.

PRIDE-programmet, som vi valt att följa, bygger på att familjevårdaren och socialarbetaren är ett team i barnets ärende. Därför är fortbildningarna oftast gemensamma och deltagarna kan ta del av olika upplevelser och perspektiv.

”...utbildningen gav oss svar på alla frågor vi hade och även på frågor vi inte ens hade varit medvetna om.”

En röst från våra utbildningstillfällen inom familjevård

Nätverk – erfarenhetsutbyte och stöd

I avtalet med de åländska kommunerna finns också en frivillig stödåtgärd i form av ett nätverk. Familjevårdare och stödfamiljer har inbjudits att delta i nätverksmöten att få information om evenemang och material per e-post. Under året hölls fler träffar än tidigare år och deltagandet var också mer stabilt. Ett e-postnätverk upprätthålls för åländska och finlandssvenska aktörer, utbildade PRIDE-handledare och socialarbetare i

först hand. Behovet av erfarenhetsutbyte, utökad kunskap och tillgång till information på svenska är uppenbart. Utmaningen är att skapa långsiktighet i de olika samarbetsformerna.

Ökad kunskap om familjehemsplacerade barn situation bland berörda vuxna

Familjevården är ett teamarbete där socialarbetarens roll är central. Genom att ordna utbildnings- och fortbildningstillfällen, sprida tillgängligt informationsmaterial och låta översätta bland annat utbildningsmaterial, arbeta på rekommendationer och vid behov ge stöd i enskilda frågor är projektet en resurs för socialarbetarna. Under år 2017 har projektet fortsatt att bidra till ökad kunskap om placerade barns skolgång inom utbildningssektorn genom att två personer från skolvärlden, denna gång Södra Ålands högstadieskolor, fick möjlighet att delta i den svenska statliga stiftelsen Allmänna barnhusets konferens.

De berörda barnens rätt till delaktighet

Att de placerade barnens möjligheter att vara delaktiga behöver stärkas är ingen nyhet. Men att få till stånd konkreta förändringar som gäller generellt är en stor utmaning för att konsekvent och på barnens villkor involvera barnen själva är fortfarande något många vuxna tycker att är svårt. Eftersom delaktighet bygger på information, förståelse och att ha tillgång till ord för att beskriva sin åsikt har projektet under året bidragit till bearbetning och översättning av en arbetsbok för placerade barn. Tillsammans med en vuxen kan barnet fundera på placeringen och barnskyddet, få vägledning och stöd i att sätta ord på och diskutera för barnet viktiga frågor. Familjevården berör inte endast de placerade barnen. De barn som redan bor i hemmet är också högst berörda, något vuxenvärlden och lagstiftningen blivit mer observant på de senaste åren. I PRIDE-förberedande utbildning lyfts det blivande familjehemmets biologiska barns rätt till delaktighet och stöd vid behov fram. För barnen ordnas ett eget "barntillfälle" om det är möjligt utifrån åldern på barnen. I annat fall har föräldrar fått stöd och råd i hur man tillsammans med barnet kan fundera på frågor kring ett "nytt" barn i hemmet.

2.6 Utbildning och information

Information och utbildning är viktiga komponenter i arbetet med barn och barnets rättigheter. Det ingår som en integrerad del av alla föreningens verksamhetsområden att sprida kunskap och kännedom om barns villkor och rättigheter. Arbetet inkluderar också inköp av relevant litteratur till Rädda Barnens resursbibliotek som finns på föreningens kansli samt spridning och produktion av informationsbroschyrer. I år har nytryck gjorts av foldern om barnskyddsanmälan "Oro för ett barn" och informationsmaterial om samarbetssamtal för föräldrar som separerat har tagits fram. Alla nyblivna föräldrar har även under år 2017 fått boken "Leva med Barn" av barnläkaren Lars H Gustafsson.

Föreläsning STOPP! MIN KROPP! [inställd pga sjukdom]

I januari var Åsa Landberg, psykolog och psykoterapeut med lång erfarenhet av att arbeta med barn som utsatts för våld eller övergrepp inbokad för två föreläsningar på Åland för att prata för vuxna som möter barn i yrket och på fritiden. Åsa skulle i sin föreläsning hjälpa målgruppen att fundera kring hur vi pratar med barn och unga om kroppen, gränser och sexualitet och utgående från vardagssituationer bistå i strategier för hur vi kan agera. Tyvärr ställdes föreläsningarna i på grund av sjukdom. Efterfrågan på Åsa var stor både på Åland och i Sverige så försöken att boka Åsa under året misslyckades men en föreläsning hölls på Åland januari 2018.

Adoptionsträff

I januari arrangerades en träff där finska Rädda Barnens adoptionssocialarbetare Bianca Kupari och adoptionskuratorn Anja Wikstedt från föreningen Våra Gemensamma Barn r.f. berättade om adoptionsrådgivningen och om stödet som finns för adopterade barn, unga och deras familjer. Rädda Barnen möjliggjorde även under året en träff för myndighetspersoner och ytterligare en träff där Interpedia rf informerade om sin adoptionsverksamhet.

Barnkonventionens dag

Den 20 november uppmärksammade Rädda Barnen traditionsenligt *Barnkonventionens dag* genom att Rädda Barnen höll en workshop tillsammans med Ålands landskapsregering dit elever från alla högstadieskolor var inbjudna för att diskutera grundskolan. Workshopen var en del i det arbete som pågår med revideringen av grundskolelagen och hade särskilt fokus på att ge de elever som går i grundskolan nu en möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter. Vi uppmärksammade även Barnkonventionen och vuxnas ansvar för konventionens efterlevnad genom att dela Rädda Barnen Sveriges folder *Tryggt föräldraskap – om att hantera konflikter med barn* på föreningens hemsida och sociala medier.

Rädda Barnen-priset 2017

I anslutning till Barnkonventionens dag den 20 november delades årets Rädda Barnen-pris ut. I år gick priset till Ålands sjöfartsmuseum med motiveringen:
*Barns rätt till kultur handlar om barns rätt att delta i samhället. Att få tillgång till kultur och information. Att få tillgång till olika uttrycksmedel. Att bli lyssnad på och synliggjord. Ålands sjöfartsmuseum har på ett aktivt och medvetet sätt skapat ett museum för **alla** barn. Det kan ses i så väl installation av en hiss i lekrummet Ruby och Havet, som i museets vilja att aktivt bjuda in dagis och genom att säkerställa att barn som lever i ekonomisk utsatthet ges möjlighet till ett besök. Museet har ett barnperspektiv i sitt upplägg som bjuder in barn till interaktivitet och uppmuntras att leka, röra och lära. Med ett barnperspektiv i den fasta utställningen leder skeppsråttan Ruby oss runt i museet på "rätt nivå".*

Dialogmöte om barns och ungas psykiska hälsa och ohälsa

Rädda Barnen på Åland, Ung Resurs och Ålands landskapsregeringen arrangerade tillsammans med Nordens välfärdscenter och Nordiska ministerrådet det femte dialogmötet i Norden på temat barn och ungas psykiska hälsa. Ett femtiotal olika aktörer i det åländska samhället deltog för att lära mer av varandra och identifiera utvecklingsområden. Ambitionen var att få en blandning av personer, erfarenheter och perspektiv för att ge en bredd i diskussionen om hur vi kan arbeta bättre, effektivare eller kanske annorlunda för att främja psykisk hälsa och motverka psykisk ohälsa hos barn och unga. Liknande dialogmöten genomfördes under året i de nordiska länder och självstyrande områden.

*Jättebra att träffa andra
Fysiska möten
Skapat kontakter
Tvärsektoriellt möte – mer av detta!
Spridningen på deltagarna*

*Många perspektiv
Många bra infallsvinklar
Ömsesidigt utbyte
Respekt för professionen
Många som deltog*

*Nätverka – ansikten på folk
Nya kontakter
En bra mix av människor*

*Bra blandning av människor
Bra sammansättning av personer
Bra att få nya kontakter och idéer*

Några av de positiva kommentarer som kom fram i utvärderingen av dialogmötet den 22 november på temat barn och ungas psykiska (o)hälsa.

Hörande och påverkansarbete

Rädda Barnen har under året hörts som sakkunniga i olika sammanhang. Föreningen har bland annat lämnat in kommentarer till IT-strategi för undervisningssektorn 2018-2020, varit undertecknare av uppdrag om primärvårdspsykolog för barn och gjort en uppföljande skrivelse till landskapsregeringen i samband med att lagförslaget gällande 16 års röstriktssålder gick inte igenom i Högsta domstolen. I skrivelsen påminnes regeringen om att möjligheten att arbeta med att stärka barn och ungas inflytande och delaktighet finns kvar. Rädda Barnens ställningstagande gällande 16 års röstriktssålder hade fokus på vikten av delaktighet och demokratiarbete.

I arbetet med revidering av grundskolelagen har Lotta Angergård ingått i sakkunniggruppen "Demokratisk fostran" med uppdrag att lämna förslag på justeringar/förändringar gällande religionsundervisning, de valfria läroämnena, integration, svenska som andraspråk samt demokratiarbete i skolan. Sakkunniggruppens utlåtande är en del i det fortsatta arbetet med revideringen där Danielle Lindholm bistår med genomförande av barnkonsekvensanalys.

Rädda Barnen höll en presentation vid Ålands landskapsregerings seminarium om ekonomisk utsatthet. Fokus var på barnets roll i familjer som lever i ekonomisk utsatthet eller relativ fattigdom och erfarenhet från forskning och föreningens arbete med barnfonden var grunden i presentationen.

2.7 Ekonomiska bidrag och stöd

Rädda Barnens barnfond

Genom barnfonden har föreningen möjlighet att bistå barn och barnfamiljer enligt ansökningar om stöd som kommer in. Under år 2017 har 146 stöd delats ut för födelsedagar, fritidssysselsättning samt i begränsad form resebidrag och bidrag till upplevelser jämfört med 153 år 2016. Vid julen gavs stöd till 165 julklappar jämfört med 139 år 2016. Insamling till barnfonden sker via gratulationer, gåvokort, kondoleanser, julgåvokort, månadsgivare och enskilda inbetalningar. Det ökade antalet stödansökningar för julklappar är troligen ett resultat av samarbetet med Matbanken som även i år har informerat alla barnfamiljer om möjligheten att söka stöd för julklappar. Den ökade synlighet för Rädda Barnens barnfond tack vare SteelFMhjälpen har möjliggjort både att barnfamiljer och givare har fått upp ögonen för fonden. Det fantastiska stöd som ålänningar gav till föreningens barnfond är ett kvitto på det förtroende som Rädda Barnen har och insamlingen gav samtidigt ett välbehövligt tillskott till barnfonden som under året tömts på medel för utdelning. SteelFMhjälpen samlade totalt in 67 339,84 €.

Under år 2017 reviderades de interna riktlinjerna för att bevilja medel från barnfonden för att ytterligare tydliggöra fokuset på barnet och dess upplevelser. En särskild grupp av styrelsemedlemmar bildar en barnfondsgrupp som har mandat att bevilja stöd. Fördelningen sker utgående från de fastslagna riktlinjerna men med mandat att vid behov frångå dem.

Brennings fond

Genom Brennings fond delar Rädda Barnen sedan många år ut diplom och stipendier till eleverna i avgångsklassen i träningsundervisningen. I år delades dock inget stipendium ut vid skolavslutningen då ingen elev slutade åk 9.

Matbanken

Rädda Barnen är en av grundarna till samarbetet Matbanken som startade år 2010. Verksamheten har växt under dessa år och i december 2017 fick 150 hushåll stöd varav 62 barnfamiljer. Ca 40 frivilliga är engagerade och Susanna Olson finns som anställd koordinator. Stödet från allmänheten och företag är stort. Ca 80-90 procent av Matbankens mat skänks från butikerna.

Den 1 april flyttade Matbanken till en större och mer ändamålsenlig. Den nya lokalen på Måsvägen 1 hyrs av Ålandsbanken. Flytten var möjlig tack vare att hyresvärden reducerat hyran. Inför flytten arbetade koordinatören och frivilliga hårt för att göra lokalen så ändamålsenlig som möjlig.

Socialmissionen är den förening som är kontraktspart med landskapsregeringen för stödet som verksamheten får från penningautomatmedel. Rädda Barnen har under året, liksom tidigare, haft hand om den löpande ekonomin, dvs betalning av kostnader som relaterar till inköp av mat och andra verksamhetskostnader förutom lön, hyra och el. Matbankens intäkter och kostnader redovisas under eget kostnadsställe i Rädda Barnens bokslut.

Under år 2017 har en process pågått för att gå från ett samarbete till att bilda en egen förening och den 5 september 2017 registrerades Matbanken på Åland rf. Rädda Barnen har under året varit en del av styrgruppen genom Lotta Angergård som efter föreningsbildandet varit adjungerad till Matbankens styrelsemöten. Bildandet av förening och utfasning av Rädda Barnens roll i verksamheten har gjorts utgående från styrelsebeslut från år 2016. Rädda Barnen kommer dock bistå den nya föreningen fram till årsmötet våren 2018 för att skapa så goda förutsättningar för den nya föreningen.

Matbankens verksamhet finns beskriven mer i detalj i en egen verksamhetsberättelse.

Klädbanken

En av föreningens styrelsemedlemmar initierade "Klädbanken" år 2014. Under året har insamling och utdelning av barnkläder inför sommar- och vintersäsongen genomförts. Rädda Barnen har förmedlat kontakten till familjer i behov av stöd. Klädbanken är fristående från föreningen, men sker i nära samarbete.

3. Verksamheter & projekt i världen

Rädda Barnen är en internationell barnrättsorganisation som verkar i över 120 länder. Vi arbetar både med akutinsatser och långsiktigt med fokus på barn och barns rättigheter. Enbart antalet pågående humanitära insatser i världen uppgick år 2017 till över 50 stycken. Rädda Barnen finns på plats tack vare att det finns människor som vill stödja vårt arbete.

3.1 Katastrofbistånd

Ambitionen för Rädda Barnen på Åland är att vara ett förstahandsval för ålänningar som, genom att skänka pengar, vill visa internationellt stöd för barn som lever i en utsatt situation runtom i världen. Under året har insamlingen för barn på flykt och särskilt Syrien visat att Rädda Barnen som en världsomspännande barnrättsorganisation har det förtroendet. Öronmärkta insamlade medel har liksom tidigare år kanaliserats via vår moderorganisation Rädda Barnen Finland. Styrelsen fattade även ett särskilt beslut att öronmärka en del av de internationella medlen som samlas in för att motverka hungerskrisen i östra Afrika.

3.2 Tjejgrupper i Litauen

Rädda Barnen Åland har under året fortsatt sitt stöd till Rädda Barnen i Kelme, Litauen och föreningens sommarläger och tjejgrupper. Verksamhetens syfte är att stärka tjejers självkänsla och förebygga att de blir utsatta för trafficking. Genom att skapa sammanhang ger grupperna nya vänner, upplevelser, insikter och möjligheter. För att säkra ett långsiktigt samarbete beslutade Rädda Barnens styrelse år 2016 att fortsätta stödja Rädda Barnen Kelme i ytterligare tre år. Ambitionen är att utveckla stödet och att ett utbyte kan ske mellan organisationerna gällande arbetet med och av unga.

“Taking everything into consideration, the girls’ empowerment activities were significantly important both for the participants and for the leaders of the girlpower-groups – the majority of them have expressed a reciprocal wish to continue the activities next year.”

Slutsats i rapporten från Rädda Barnen Kelme, Litauen om behovet av tjejgrupper.

5. Bilaga:

Matris med målsättningar, planerade åtgärder och förverkligande i förhållande till verksamhetsplanen 2017.

I.1 Organisation medlemmar		
Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
Fler privatpersoner och sammanslutningar känner till Rädda Barnens arbete och väljer att bli medlemmar.	Sprida information och kunskap genom föreningens hemsida www.raddabarnen.ax, sociala medier och nyhetsbrev. Sända ut medlemsbrev två ggr/år till medlemmar och till dem som bidrar med Månadspeng (Lönegiven). Informera och diskutera aktuella ämnen på två medlemsmöten per år. Utveckla föreningens medlemsregister och säkerställa att det följer EU-förordningen om dataskydd som träder i kraft år 2018.	Hemsida och sociala medier har uppdaterats regelbundet och nyhetsbrev har skickats ut. Under år 2017 ökade antalet personer som gillar Rädda Barnen på Ålands Facebook från 1062 till 1181. Föreningen startade sitt Instagramkonto år 2015 och hade vid årets slut ökat från 151 till 181 följare. I december öppnades ett konto på Snapchat och har nu 36 följare. Medlemsbrev har skickats ut enligt plan. Vårmöte med tema <i>Utsatta barns skolgång och familjehem</i> och höstmöte med temat <i>barn och ungas psykiska (o)hälsa</i>. Insamlande av kunskap gällande GDPR har påbörjats.
Fler aktivt engagerade medlemmar	Vidareutveckla former tillsammans med och för medlemmarna för ökat aktivt engagemang i föreningens barnrättsarbete.	Barnrättsarbete har särskilt utvecklats för, av och med unga. Egna initiativ har tagits så som Mötesplats på Rockoff och fortsatt arrangerande av Ungdomskaffe.

I.2 Organisation styrelse		
Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
Styrelsemedlemmars kunskaper tas tillvara för att på bästa sätt förverkliga föreningens målsättning och vision.	Fortsättningsvis sträva efter att aktivt dela upp ansvarsområden enligt styrelsemedlemmarnas egna intressen och kompetenser.	Arbetet i barnfondsutskottet inleddes i januari 2015 och har fortsatt under år 2017. Ett särskilt möte för styrelse, personal och unga medlemmar arrangerades för att samla föreningens kunskap när det gäller grundskolan (grundskolerevideringen). Två ungdomsrepresentanter

		har deltagit i styrelsens arbete och i andra sammanhang representerat föreningen.
Styrelsemedlemmarna bereds möjligheter att öka sin kunskap om föreningens arbetsområden.	Prioritera möjligheter att delta i utbildningar och besöka samarbetsparter och projekt som Rädda Barnen stöder.	Styrelsemedlemmarna har beretts möjligheter att öka sin kunskap om föreningens arbetsområden.
Stärka ungas perspektiv och delaktighet i styrningen av föreningen.	Två ungdomsrepresentanter invalda i styrelsen och deltar aktivt.	Blanca Husell och Karolina Kinnunen invalda i styrelsen.

I. 5 Organisation insamlingsarbete		
Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
Fler privatpersoner och företag har kännedom om Rädda Barnens arbete och behov av ekonomiska bidrag för att kunna fortsätta sina stödinsatser både lokalt och regionalt.	Stärkt kommunikation kring relevanta verksamhetsområden, där det med tydlighet framgår att bidrag behövs och vad de används till.	Förbättrade metoder för insamlingsarbetet skapats genom möjlighet till betalning direkt på hemsidan. Fortsatt utveckling under år 2018. SteelFMhjälpen och det fokus på Rädda Barnen som barnrättsorganisation har hjälpt föreningen att informera om det arbete som görs för barnets bästa.

I.6 Information och PR produkter		
Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
Ökad kännedom och kunskap om Rädda Barnens verksamhetsområden bland målgrupper och allmänhet.	Aktivt använda hemsida och sociala medier som informationskanal. Delta i publika evenemang utifrån relevansbedömning. Proaktivt arbeta gentemot åländsk media. Rädda Barnen-priset år 2017 delas ut.	Se ovan. Medverkan i Pride-paraden, uppmärksammade Barnkonventionens dag, barnkonventionspiloternas aktiviteter, samt en rad insamlingsaktiviteter och mediaframträdanden. Rädda Barnen-priset tilldelades Ålands sjöfartsmuseum, vilket uppmärksammades i samtliga medier.

Skapa hållbara förändringar i barnrättsfrågor	Identifiera och samarbeta/samverka med relevanta aktörer.	Goda relationer till kommuner, landskapsregering och förvaltning samt övriga civilsamhälle har möjliggjort samarbeten och samverkan för barnets bästa.
---	---	--

Verksamheter och projekt på Åland

2.1 Lekterapi		
Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
Barn och unga som står inför ingrepp och undersökningar kan förberedas både hemma och på sjukhuset med hjälp av material som stämmer in på åländska förhållanden.	Fortsätta utveckla material till förberedelse av olika ingrepp och undersökningar. Arbetet sker tillsammans med barn och unga, sjukhuspersonal och föräldrar. Tillhandahålla i-pads med appar i förberedande och underhållande syfte.	Ökad användning av I-pads. Filmat olika undersökningar i förberedande syfte. Tillverkat bildmaterial i syfte att underlätta vardagen för barnfamiljer som har svårigheter i hemmet.
Säkerställa kvalitén i lekterapin under ombyggnationen av ÅHS.	Skapa en god lek- och förberedelsemiljö. Uppdatera och förnya lekmaterial.	Möjliggjort två platser för lekterapi och lek. Utsortering av material vid ombyggnation. Nyinköp av material år 2018.
Alla barn och unga som vistas på ÅHS har goda möjligheter till utelek.	Uppdatera de planer som finns för utelek i anslutning till sjukhusets barnavdelning i nära samarbete med Ålands barnfond och ÅHS. Särskild fokus på att barn oberoende av funktionsvariation kan använda lekplatsen. Inköp av leksaker till utelekplatsen.	Beslut om återställning av uteplats (som använts vid ombyggnation) har fattats. Direktdialog med ÅHS ledningsgrupp kring hur en lekplats kan anläggas i samband med att uteplatsen vid barnavdelningen har förts. Uppföljning krävs.
Ge långtidssjuka barn och unga möjlighet att få uppleva något minnesvärt.	I samarbete med föreningen <i>Project Liv</i> ge åländska barn på Åland upplevelser som liknar "min stora dag".	Sjukhuset har kontakt med föreningen <i>Project liv</i> rf som arbetar med att skapa mer glädje i vardagen för långtidssjuka barn och deras familjer. <i>Project liv</i> har en liknande verksamhet som "min stora dag" som omfattar alla finlandssvenska barn i vården. Tack vare kontakten har åländska barn nominerats.

2.2 Barn- & föräldragruppen "öppna förskolan"		
Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
Deltagarna ges möjlighet att påverka planeringen av verksamheten.	Åsikter om verksamheten samlas in genom enkät och genom diskussion.	Enkät genomfördes våren 2017.
Föräldrar som deltar i verksamheten får ta del av information som rör föräldraskap och barnets rättigheter.	Sprida information om relevanta aktiviteter och föreläsningar.	Föräldrar som deltar i verksamheten får ta del av information som rör föräldraskap och barnets rättigheter.
Inflyttade föräldrar känner till Öppna förskolan och deltar i verksamheten.	Informationsmaterial på engelska finns tillgängligt på strategiska platser som barnrådgivning, infokontoret Kompassen, etc. Tillsammans med relevanta samarbetspartners kommer nya metoder att testas för att öka mångfalden bland deltagare.	Info och dialog med Medis. Språkpraktikant januari 2017. Beviljats medel för projekt år 2018.
Verksamheten genomsyras av ett hållbart och medvetet konsumtionsmönster.	Inköp av fika är i möjligaste mån rättvisemärkt och ekologiskt, noggrann sopsortering.	Rättvisemärkt och ekologiskt/närproducerat fika, återvinning och sopsortering genomförs. Under år 2017 medverkade ansvarig på ÅNOMs fortbildning om giftfritt dagis. Utrensning av farlig plast sker nu succesivt.
2.3 Barnens internet		
Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
Barn och vuxna har uppdaterad kunskap om en sund och säker internet- och medieanvändning där en aktiv dialog förs mellan generationer. Barn känner sig trygga på nätet och får stöd. Barn blir bra medieanvändare och föräldrarna bra mediefostrare.	Erbjuda samtliga dagis och lågstadieskolor en föreläsning i anslutning till föräldraträffar. Erbjuda lektioner till grundskolornas årskurser 2, 4 och 6. Upprätthålla aktuell information till vuxna på hemsidan och via Facebook.	Deltagande i föräldramöten vid fem daghem och åtta lågstadieskolor. Regelbundna uppdateringar på vår hemsida och sociala medier. Arrangerat föreläsningar för vuxna som arbetar med barn och Nätverkande samarbetsmöten med andra barn- och ungdomsaktörer. Skolbesök i flertalet lågstadieskolor, främst åk 2,4 och 6, samt klasser vid Ålands gymnasium. Totalt har mer än 75 lektioner hållits för ca 850 elever.

Barn och vuxna får konkret stöd kring nätrelaterade situationer och nätbrott.	Erbjuda stöd till föräldrar och barn i enskilda ärenden. Inneha och förmedla kunskap om lagstiftning kring nätbrott (i samarbete med Datainspektionen & Polisen).	Enskilt stöd till ett fåtal barn samt föräldrar. Några fall av rådgivande funktion till skolor.
Barn och ungas kunskap, erfarenheter och perspektiv i internet- och medierelaterade frågor tas tillvara och används som referenser och erfarenhetsexperter i arbetet.	Arrangera två expertgrupper med barn från åk 4-6 i två skolor/termin. Arrangera Nyfiken på Nätet samarbete med studerande vid Ålands gymnasium. Genomföra en enkätundersökning gällande internet- och mediavanor hos elever i årskurs 4-6.	Barnens internets expertgrupper av barn i form av tre grupper av elever från Södersunda, Rangsby och Ödkarby skola. Genomförande av enkätundersökning i samarbete med Ålands landskapsregerings utbildningsbyrå. Utformningen av enkäten gjordes i samråd med två expertgrupper.
2.4 Barnkonventionsverksamhet		
Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
Kommunernas tjänstemän och förtroendevalda har kunskap om Barnkonventionens grundläggande principer. Kommunerna ökar användningen av artikel 3 och 12 i Barnkonventionen och användandet av barnperspektiv i kommunalt beslutsfattande och kommunal verksamhet. Landskapets förvaltning genomför barnkonsekvensanalyser vid beredning av budget, lagstiftning och andra ärenden som berör barn. Barn och unga har kännedom om Barnkonventionen och har en förståelse för dess påverkan på samhället Rädda Barnen som förening engagerar barn och unga som medlemmar. Ökad kännedom om barnrättsfrågor i samhället.	Kommunalt-och landskapsanställda har bjudits in till seminarium, och erbjudits handledning och stöd. Upprätthålla kontakten med samtliga kommundirektörer och erbjuda fortbildning i Barnkonventionen till kommunens personal. Samarbete har inletts med Utbildnings-och kulturavdelningen. Ordna en öppen helgutbildning om Barnkonventionen i februari 2017 för ungdomar. Anställa sex Barnkonventionspiloter under sommaren. Erbjud högstadieskolor workshop om Barnkonventionen, demokratiutveckling, normkritik och åldersmaktordning.	Inledande samarbetssamtal har förts med Mariehamns stad och kommer att utvecklas under nästa verksamhetsår. Föreningen har bistått samordnaren i nätverket bärkraft.ax i utformandet av struktur för involvering av unga (artikel 12), Ansvarig har påbörjat en barnkonsekvensanalys av grundskolelagen vilket är en del av förvaltningens revidering av lagen. En workshop i "Barnkonventionen, normkritik och åldersmaktordning" riktat till ungdomar i ålder 15–25 år har genomförts av Rädda Barnens utbildare i februari för drygt 30 ungdomar. Föreningen har anställt sex ungdomar som barnkonventionspiloter. Barnkonventionsansvarig har föreläst för personal,

	Stärk föreningens utbildarpool. Ordna utbildarutbildning i Barnkonventionen och normkritik under hösten för unga personer. Arrangera Ungdomskaffe (utvärderas och hittar formen under året). Handled minderåriga styrelsemedlemmar under sin mandatperiod. Med hjälp av föreningens underlag och erfarenheter exemplifiera barns livssituation, och förespråka användning av barnkonsekvensanalys.	vårdnadshavare och elevråd om rätten till hälsa på Övernäs högstadieskola som en del i arbetet med att ta fram en handlingsplan mot sexuella trakasserier. Ungdomskaffe har ordnats månatligen med uppehåll juli-augusti Verksamhetsledare har genomfört handledning. Rädda Barnens utbildare har utfört en normkritisk workshop för PAFs vd och några anställda. Barnkonventionens dag uppmärksammades genom ett hörande av tre elevråd om grundskolelagen. Tillfället fick medial exponering.
2.5 Utvecklingsprojekt inom barnskyddets område		
Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
Avlasta barnet från konflikten genom förebyggande insatser för föräldrar i separation.	Tillsammans med samarbetspartners, med ansvar för och mandat i frågor som rör familjer i separation, arbeta för ett tidigt och samordnat stöd med fokus på föräldrarnas samarbete kring barnet. <i>Samarbetssamtal med barnet i fokus utgår från barnets bästa och barnets behov.</i>	Den österbottniska arbetsmodellen Samarbetssamtal (resultat från KASPERI II Kaste familjeprojektet) har introducerats för kommuners barnatillsyningsmän och andra berörda genom ett kortare utbildningstillfälle på Öppna Högskolan 10.5, ett möte 30.8 samt handledning i arbetsmodellen 10.10. Utbildare/handledare har ledande socialarbetare Carola Snellman (Vasa) varit. Projektet har haft stöd av en referensgrupp och material har omarbetats enligt åländska behov (affischer och broschyr).
Barn som är anhöriga till sjuka och utsatta vuxna kan få stöd och behöver inte vara ensamma.	Påbörja förberedelsearbete för år 2018. Erbjuda barn till missbrukande och psykiskt sjuka föräldrar att träffa andra barn i liknande livssituation. Samarbete med USM r.f.s lägerverksamhet. Erbjuda barn och unga på Åland insikt om och stöd i frågor som rör utsatthet och anhörigskap genom att anlita Maskrosbarn.org.	Inledande diskussioner med ÅHS. Projektet har sammankallat aktörer från organisationer och myndigheter till ett möte för att berörda skulle få allmän information om USM r.f.s verksamhet av Eva Asplund, information om 2017 års SE MEJ läger på Gregersö och möjlighet att diskutera rekryteringen till lägret samt vad vill och kan vi göra den närmaste framtiden för anhöriga barn på Åland?

		Projektet ansvarade för informationsspridning, rekrytering samt viss sponsorerings till SE MEJ lägret 2017 i vilket 6 åländska barn deltog. Föreläsningar med organisationen Maskorsbarn förverkligades inte år 2017.
Säkerställa ett särskilt externt barnrättsperspektiv i pågående förändringsarbete inom socialvården.	Vara en resurs i frågor som rör barns lika värde (KST, lagstiftning, rådgivning/hänvisning i enskilda ärenden), barns rätt till trygghet och omsorg (oro för barn och anmälningsskydd), barns rätt till delaktighet (intressebevakning i barnskydd och brottmål) och stödverksamhet.	Projektet har gjort ett aktivt informationsarbete kring anmälningsskydd och anmälningsskydd samt barnskyddets arbete och syfte. Detta har huvudsakligen skett i form av föreläsningar till personalgrupper enligt önskemål, t ex daghem, ÅHS och ungdomsnätverket. Arbetet har skett enskilt eller i samarbete med Lighthouse/Sandra Rasmussen, Ung resurs, Ålands idrott samt i anslutning till föreningens övriga verksamhet, t ex High Five för föreningar och seminarier om Samarbete i barnskyddsärenden. Projektet har mött 213 kvinnor och 41 män. Projektet har tillsammans med Rädda Barnen södra Finland och adoptionskurator Anja Wikstedt arrangerat en träff om adoption för berörda myndigheter samt en träff för familjer som adopterat eller är intresserade av att adoptera. Efter familjeträffen beslöt familjerna själva bildade ett eget nätverk som träffas i RB:s lokaler (Öppna Förskolan). Projektet har också: -bistått barnfamiljer med stöd och vägledning, hjälpt de berörda personerna att vidta åtgärder och hänvisat vidare till ansvariga instanser. -följt frågor som rör intressebevakning i barnskydd och brottmål samt förmedlat nyheter/material till berörda myndigheter och intressebevakare, -arrangerat förberedande utbildning samt nätverksträffar för familjehem och stödfamiljer (se Familjehemsverksamhet)

		-förmedlat uppgifter om stödpersoner och familjer till kommunerna.
Familjehemsverksamheten på Åland utgår från alla barns lika värde. Barnets bästa kommer i främsta rummet.	Fortsatt arbete med sammanställning av riktlinjer för familjevården på Åland i syfte att lyfta möjliga gemensamma riktlinjer med Familjevårdslagen och PRIDE konceptet som grund. Förnyat avtal om PRIDE-utbildning för familjehem ingås för perioden 1.1.2017-31.12.2018 med samtliga kommuner. Påverkansarbete inför färre, nya barnskyddsenheter på Åland.	Projektet har färdigställt ett förslag på uppdragsavtal för familjevård på Åland samt kommentarer som kan vara till hjälp vid upprättande av avtalet. Avtalet utgår ifrån Familjevårdsförbundets avtalsmodell, men med anpassning till åländsk lagstiftning. Rädda Barnen har via projektet har ingått ett förnyat avtal med samtliga kommuner för perioden 1.1.2017-31.5.2018. Avtalet inkluderar en gemensam förberedande utbildning och möjlighet för kommunens stödfamiljer och familjehem att delta i nätverket. Stödpelarutbildning och annan fortbildning ordnas enligt enskild överenskommelse. Påverkansarbetet har fortgått under året, men någon större konkret insats har inte gjorts.
Familjehemsplacerade barns rätt till väl förberedda och fortbildade familjehem garanteras.	I enlighet med avtal med kommuner genomföra Förberedande utbildning för familjehem och adoptivföräldrar på Åland under år 2017. Aktiva familjehem erbjuds Stödpelarutbildning/fortbildning i enlighet med Familjevårdslagen. Enligt avtal med kommunerna, alternativt separat finansiering av berörda kommuner.	Den (tredje åländska) förberedande PRIDE utbildningen för familjehem och adoptivfamiljer på Åland genomfördes under hösten 2017. Åtta personer (fem familjer) deltog. En Stödpelarutbildning genomfördes på uppdrag av tre kommuner i januari-februari 2017. I den deltog 7 familjevårdare, 2 socialarbetare och 1 kontaktperson. En familjeanpassad Stödpelarutbildning startades på uppdrag av en enskild kommun upp under november 2017. Utbildningen avslutas i januari 2018.
Medvetenheten om och kunskapen kring familjehemsplacerade barns situation hos prioriterade yrkesgrupper förbättras.	Information och utbildning till yrkesgrupper som finns i barnens vardag (skola, barnomsorg, hälsovård). Socialarbetarnas viktiga roll fortsättningsvis prioriterad. Bidra till att öka tillgången till svenskspråkig litteratur och information om familjehemsverksamhet och erfarenheter, på Åland och i fasta Finland.	I samarbete med Pesäpuu ry finansierar projektet översättning av PRIDE utbildningsmaterial för kortvarig (jour) familjevård på svenska. Översättningsarbetet har dragit ut på tiden p.g.a. att bearbetningen av den finska versionen tagit mer tid än beräknat.

	Producera, låta översätta material till målgrupper som berörs av familjevården. Påverkansarbete och råd i enskilda frågor.	Projektet har år 2017 för andra gången låtit två personer från skolvärlden (denna gång ett annat skoldistrikt, SÅHD) delta i Allmänna barnhusets seminarium <i>Familjehemsplacerade barns skolgång och läsning</i>, i syfte att få ökad kunskap för fortsatt samarbete inom området. I föreningens arbete med barnkonsekvensanalysen av den åländska grundskolelagen har projektet lyft frågor som rör placerade barns skolgång.
Den svenskspråkiga familjehemsverksamheten i Finland stärks på längre sikt.	Skapande av ett nätverk för främjande av familjehemsverksamheten på svenska. Familjevårdardagar/handledarträff våren 2017. Familjehemmens behov av stöd beaktas. Stärka det åländska nätverket. Främja nätverk för familjehem och möjligheter till gemensam rekreation i svensk Finland. Främja nätverk för familjehem och möjligheter till gemensam rekreation i Svenskfinland. Tillsammans med samarbetsparter ordna familjehemsdagar, eller annat tillfälle för samvaro och erfarenhetsutbyte, på svenska.	Kontakt med personer och organisationer för informations och erfarenhetsutbyte. Pågående, men tidskrävande och kunde vara mer aktiv. Projektet initierade svenskspråkiga PRIDE handledardagar, men p.g.a. tidsbrist hos flera parter blev genomförandet inte möjligt. Träffarna för nätverket för åländska familjehem och stödfamiljer har utökats till tre gånger per termin. Ingen anmälan behövs. Betydande arbetsinsats lades tillsammans med BVIF och Raseborgs barnskydd på förberedelser för en rekreationshelg för svenskspråkiga familjehem (nov 17). Helgen som samtidigt hade syftet att vara en mötesplats för svenskspråkiga familjehem, kunde inte genomföras p.g.a. för få deltagare. Erfarenheterna av samarbetet och responsen från familjehemmen var emellertid goda, så målsättningen är att fortsätta bygga på dem år 2018.
Berörda barn och unga känner till sina rättigheter och har möjlighet att använda dem. Deras erfarenheter tas tillvara.	Det långsiktiga målet är att hitta strategier och metoder för att stärka i familjehem placerade barns och ungas möjlighet till delaktighet och för att ta tillvara deras erfarenheter. Produktion av material riktat till unga.	Målsättningen genomsyrar allt arbete inom projektet. Genom påverkansarbete, och särskilt vid utbildningstillfällen, lyfts barns rätt till delaktighet fram. Projektet har finansierat och aktivt deltagit i översättningen av Pesäpuus material för placerade barn: Detektiv Maxida Grävling's arbetsbok. Ett verktyg

		för en vuxen att använda tillsammans med ett barn under 10 år, för att öka barnets förståelse för sin situation och därmed barnets möjlighet till delaktighet.
--	--	--

*Utvärderingar har gjorts och finns tillgängliga.

2.6 Utbildning & information		
Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
Vuxna i barns närhet har relevant och uppdaterad kunskap inom sitt ansvarsområde.	Erbjuda kompetenshöjande utbildningstillfällen inom frågor som rör barnkonventionen och andra barnrättsfrågor. Upprätthålla, uppdatera och bjuda ut vårt bibliotek med litteratur och material om Barnkonventionen och ämnen som berör barn. Dela ut boken "Leva med barn" till alla nyblivna föräldrar.	Under året har särskilt broschyren Kort om barnkonventionen, Stopp min kropp, Oro för barn, Behöver du eller din kompis hjälp haft stor efterfrågan. Uppmärksamma Barnkonventionens dag. Förverkligat Förverkligat
2.7 Ekonomiska bidrag och stöd		
Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
Barn och barnfamiljer ska ha en skäligen levnadsnivå. Stärka barnets och familjens möjligheter att utvecklas.	Bevilja bidrag till barn och barnfamiljer ur Barnfonden. Delta i och bidra till en vidareutveckling av samarbetsprojektet Matbanken. Rädda Barnen undersöker möjligheten till att verksamheten blir en egen förening och fasar då ut sin del i samarbetet.	Bidrag beviljats löpande under året enligt inkomna ansökningar. Totalt fick över 145 pojkar och flickor från över 60 hushåll möjlighet till att delta i fritidsaktiviteter, få födelsedagspresent, kalasbidrag, julklappar, upplevelser och stöd till skolrelaterade saker, enligt riktlinjerna i Rädda Barnens barnfond. (totalt värde drygt 21000 euro) Aktivt deltagande i Matbankens styrgrupp och sedan september adjungerad till föreningen Matbankens styrelsemöten.
Ett antal elever vid träningskolan får en uppmuntran för sina studier	Dela ut stipendier till samtliga elever i avgångsklassen vid Träningskolan.	Inget stipendie delades ut då ingen slutade högstadiet.

3. Verksamheter och projekt i världen		
Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
Rädda Barnen på Åland vill även i fortsättningen vara ett förstahandsval för ålänningar som, genom att skänka pengar, vill visa internationellt stöd med barn i utsatt position runtom i världen.	Sprida information om insamlingar och hur stödet gör skillnad genom etablerade kanaler så som hemsidan, medlemsbrev och sociala medier. Riktade insamlingar genom sparbössor och bankgiro.	Info ut till givare via medlems och givarbrev. Särskild insamling i samarbete med ÅMI för barn på flykt.
Främja ungas utveckling i Kelme genom att ge möjlighet till deltagande i tjej- och killgruppsverksamhet. Motverka trafficking.	Finansiera tjej- och killgrupper genom stöd från Rädda Barnens månadsgivare. Utreda möjligheten att bibehålla/utveckla verksamheten i Litauen (samverkan Åland/ Litauen, utbildning av ledare, säkra finansiering).	Rädda Barnen på Ålands styrelse fattade ett principbeslut om att understödja Rädda Barnen Kelme till och med år 2019. Samarbetet har även formaliserats genom kontrakt med Rädda Barnens Litauen som fördelar stödet till Rädda Barnen Kelme.